

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Valeriu Iliev,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Calmîc către Valeriu Iliev cu privire la încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2ra-1167/23
PIGD 2-19040946-01-2ra-15082023)*

Recurs declarat până la 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art. 432 alin. (1)-(4) din Codul de procedură civilă. Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, jud. – A. Mocanu
Curtea de Apel Chișinău, jud. – N. Budăi, A. Bostan, G. Dașchevici

5 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Valeriu Iliev

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Oxana Parfeni, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 27 decembrie 2018, Victor Calmîc a depus cerere de chemare în judecată către Valeriu Iliev (care a fost concretizată la 28 februarie 2022) cu privire la încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 2-3, vol. I).

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, Victor Calmîc a indicat că este o persoană cu dizabilități, iar la 30.12.2015, a venit în incinta Primăriei s. Hîrbovăț pentru a participa la ședința Consiliului local. Aproximativ la orele 15:00, a ajuns la sediul Primăriei sat. Hîrbovăț și a intrat în sala de ședințe a Consiliului local. Acolo deja fiind o parte din consilierii locali, cât și alte persoane. În momentul în care a intrat în sală, a fost observat de Valeriu Iliev (consilier local), care a spus tare adresîndu-se la el : „iată vine și ciontonogul ista”, făcând astfel aluzie la starea sa de sănătate fizică, deoarece XXXXXXXX.

3. Reclamantul a susținut că i-a reproșat pârâtului, că seamănă cu tatăl lui care era o persoană glumeață, însă Valeriu Iliev a ieșit din sala de ședințe și în câteva clipe a revenit cu o căldare cu apă și a vărsat apa din căldare peste el, în timp ce era așezat pe scaun. Ulterior a înțeles că apa era murdară, fiind căldarea deridicătoarei.

4. Victor Calmîc, a relevat că în baza plângerii reclamantului în privința lui Valeriu Iliev, IP Anenii Noi a pornit cauza penală nr. 2016250033 pentru huliganism. Prin ordonanța Procurorului din Procuratura Anenii Noi, Iliev Valeriu a fost scos de sub urmărirea penală și pornit proces contravențional. Prin decizia agentului constator din 25.07.16, acesta a fost sancționat contravențional.

5. Reclamantul a menționat despre Decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 495/16 din 20.01.2016 prin care a fost constatată discriminarea în formă gravă în

privința sa, manifestată prin hărțuire pe criteriu de dizabilitate așa cum este definit în art. 1, 2, 7 din Legea nr. 121 privind asigurarea egalității, fapt ce conferă dreptul de a depune prezenta acțiune. Decizia indicată nu a fost contestată și are caracter executoriu.

6. A susținut reclamantul că prin acțiunile culpabile a lui Valeriu Iliev i-a fost cauzat stres, dureri fizice, demoralizarea, descurajarea, având nevoie de tratament și îngrijire medicale, fapt confirmat prin certificatul medical anexat iar, cheltuielile suportate se confirmă prin extrasele medicale anexate.

7. A solicitat încasarea din contul pârâtului Valeriu Iliev a sumei de 25000 lei, constituită din 5000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată inclusiv cheltuieli de asistență juridică și 20000 lei cu titlu de compensație a prejudiciului moral cauzat prin faptă ilicită și discriminare.

8. Prin încheierea din 09 septembrie 2022 Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, cererea înaintată de Valeriu Iliev, reprezentat de avocatul Buga Vladimir cu privire la excepția de tardivitate a fost respinsă ca neîntemeiată.

9. În drept, reclamantul și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 1, 18, 19, 20, 21 din Legea nr.121 din 25 mai 2012 privind asigurarea egalității; art. 607 alin. (1), (2), art. 1418 alin.(1), art. 1422 alin.(1), (2), art. 1423 din Codul civil; art. 5, 6, 7, 38, 55, 60 alin.(2), 94, 166, 167 din Codul de procedură civilă.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 20 decembrie 2022 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de către Victor Calmîc. S-a încasat de la Iliev Valeriu în beneficiul lui Victor Calmîc suma de 10 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 14 000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată. S-a încasat de la Valeriu Iliev în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat. (f. d. 7, 10-12, vol. II).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 27 decembrie 2022, Valeriu Iliev, reprezentat de avocatul Vladimir Buga a declarat apel nemotivat (f. d. 15, vol. II) împotriva hotărârii din 20 decembrie 2022 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, iar la 22 februarie

2023, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și a încheierii privind respingerea excepției de tardivitate, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată și tardivă (f. d. 19-22, vol. II).

12. La 19 ianuarie 2023, Victor Calmîc a declarat apel nemotivat (f. d. 16, vol. II) împotriva hotărârii din 20 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, iar la 27 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea cuantumului prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, rejudecarea cauzei cu emiterea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral (f. d. 33-36, vol. II).

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

13. Prin decizia din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Iliev Valeriu, Victor Calmîc și menținută hotărârea 20 decembrie 2022 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central (f. d. 62, 63-74, vol. II).

14. Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, instanța de apel a constatat că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate le-a dat o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

15. Instanța de apel, a remarcat corectitudinea respingerii argumentului lui Valeriu Iliev precum că termenul de prescripție este expirat prin prisma prevederilor art. 20 din Legea nr. 121 din 25.05.2012, privind asigurarea egalității, or acest termen este pentru acțiunea înaintată în sensul art. 18 al Legii nr. 121 din 25.05.2012, privind asigurarea egalității, iar la caz se solicită repararea prejudiciului material și moral cauzat în temeiul art. 1422-1423 din Codul civil atât prin faptă discriminatorie cât și ilicită, rezultată din Decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, precum și din cauza contravențională prin care apelantul/intimat Iliev Valeriu a fost sancționat contravențional.

17. Instanța de apel a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond cu privire la faptul că prejudiciul moral cauzat de Iliev Valeriu lui Calmîc Victor, prin comportament degradant, intimidare, ostilitate, umilire și lezare a demnității umane nu a fost eliminat prin una dintre modalitățile prevăzute de art. 5 al Legii nr. 121 privind asigurarea egalității de către Valeriu Iliev pînă la momentul actual, iar stropirea în public a persoanei cu apă menajeră, nu doar că este inacceptabilă într-o societate democratică, ci nici nu poate fi catalogată de pârâtu/apelant vinovat drept faptă neînsemnată or lipsită de importanță.

18. Colegiul civil, a reținut că aprecierea prejudiciului moral nu se rezumă la determinarea mărimii suferinței fizice și psihice care sunt inestimabile, ci înseamnă aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicației acestuia pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate. Trebuie să se aprecieze ce a pierdut persoana vătămată pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial din ceea ce ar însemna o viață normală, liniștită și fericită pentru aceasta în momentul respectiv, dar și în viitor în societatea respectivă.

19. Colegiul civil, a constatat că prima instanța corect a identificat criteriile de evaluare a prejudiciului moral, stipulate la art. 1423 Cod civil, indicând că solicitarea unei compensații în mărime de 20000 lei, devine una neechitabilă în coraport cu acțiunile comise de Valeriu Iliev, solicitarea în acest sens este una exagerată, din care motiv instanța de judecată în mod temeinic a admis-o într-o mărime rezonabilă și echitabilă în suma de 10000 lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 1 august 2023, Valeriu Iliev, a declarat recurs împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei decizii prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată (f. d. 77-81, vol. II).

SOLICITAREA RECURENTEI

21. În motivarea recursului, recurentul Valeriu Iliev a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), din Codul de procedură civilă, (în vigoare pînă la 01

septembrie 2023), potrivit cărei se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

22. Art. 434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

23. Completul de judecată conchide că recurentul s-a conformat prevederilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul, or, copia deciziei motivate au fost notificată părților, la 19 iunie 2023, fapt ce se confirmă prin scrioarea de expediere a actului judecătoresc (f. d. 75, vol. II), dovada recepționării lipsește la materialele cauzei, iar cererea de recurs a fost depusă la 1 august 2023 (f. d. 77-81, vol. II).

24. La 11 august 2023, în adresa intimatului au fost expediată copia recursului declarat cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data primirii corespondenței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 87, vol. II).

25. Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimatul Victor Calmîc nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consider inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

27. Art. 432 alin. (2), (4) din Codul de procedură civilă (în redacția până la 01 septembrie 2023):

„(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

28. Art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare din 01 septembrie 2023):

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

29. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

30. Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

31. În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de recurentul Valeriu Iliev, împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), enunțate la pct. 29 din prezenta încheiere.

33. Verificând motivele de casare, invocate în recursul declarat de Valeriu Iliev, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu cad sub incidența temeiurilor prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

35. Totodată, potrivitjurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

36. Instanța de recurs, menționează că recursul declarat de recurentul Valeriu Iliev, conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

37. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

38. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de recurentul nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

39. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a aprecia recursul declarat de Valeriu Iliev, ca fiind inadmisibil.

40. Ținând cont de cele expuse *supra*, în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul declarat de Valeriu Iliev, împotriva deciziei din 25 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Oxana Parfeni